

Italiaanse voetballers vrezen spierziekte ALS

Geplaatst: 29 december 2008 09:00, laatste wijziging: 29 december 2008 09:18

door onze correspondent Eelco van der Linden

ROME - Italiaanse profvoetballers zijn in de ban van de ongeneeslijke spierziekte ALS. Volgens onderzoek hebben zij zevenmaal zoveel kans deze ernstige ziekte te krijgen. Eist het gebruik van herstelmiddelen zijn tol en is dat voor de voetballers het offer waard?

Paolo Maldini begroet ALS-patiënt en oud-voetbalprof Stefano Borgonovo tijdens een benefietwedstrijd tegen ALS. |foto EPA Maurizio Degl'Innocenti

„Nee, ik geloof het niet, het lijkt me dat iemand het voetbal in diskrediet wil brengen”, zegt Gianni, ‘tifoso’ van Inter Milan. „En waarom hebben wielrenners er dan geen last van, die spuiten toch de hele dag”, vult Virgilio aan, fan van AS Roma. Op het zonnige zondagse plein in Rome overheerst de scepsis over de geheimzinnige ziekte die profvoetballers naar verhouding veel treft.

Scepsis mag. Italianen zijn altijd met hun gezondheid bezig; willen alles weten van ziektes en hoe die te voorkomen of te genezen zijn. Dokters vullen in Italië uren televisie- en radiozendtijd. Overdreven, of juist niet, feit is dat de Italiaanse voetbalwereld in de ban is van ALS (amyotrofe laterale sclerose).

ALS is een verwoestende spierziekte die in de meeste gevallen binnen twee tot vijf jaar na de diagnose leidt tot de dood. Sinds 1973 zijn er 41 voetballers aan gestorven, alleen al in de noordelijke stad Como waren er vijf gevallen. Stefano Borgonovo (44), voormalig aanvaller van Fiorentina en AC Milan, liep als laatste, drie jaar geleden, de ziekte op.

Borgonovo ligt in een speciale rolstoel en kan alleen nog communiceren via een stemcomputer die hij met zijn oogbewegingen aanstuurt. Onlangs werd voor hem en een naar hem genoemde stichting een benefietwedstrijd gehouden, waarbij ook oud-teamgenoten Ruud Gullit en Roberto Baggio aanwezig waren. Het leverde veel tranen, maar ook een kwart miljoen euro op. De spelers van het nationale elftal overwegen één procent van hun inkomen te geven aan het onderzoek naar ALS.

Over ALS is weinig bekend, maar de ziekte treft meer mensen dan wordt vermoed: ongeveer zeven op de honderdduizend. ALS tast de motorische zenuwen aan, maar laat de geestelijke vermogens, de zintuigen en geslachtsorganen intact. De ziekte is niet erfelijk en treft mensen meestal op latere leeftijd, rond hun zestigste. De Britse wetenschapper Stephen Hawking is waarschijnlijk de bekendste ALS-patiënt.

Groter risico

Italiaanse profvoetballers hebben volgens een onderzoek van de aan de universiteit van Turijn verbonden neuroloog Adriano Chiò zevenmaal meer kans ALS te krijgen dan anderen. Hij analyseerde alle 7000 spelers die tussen 1970 en 2002 in de Serie A actief waren, en constateerde dat wie meer heeft gevoetbald, meer risico loopt, midvoors meer worden getroffen en de voetballers opvallend jong zijn als ze de ziekte krijgen: gemiddeld 41 jaar.

Chiò besloot tot het onderzoek nadat een magistraat uit Turijn, Raffaele Guariniello, zich had gestort op het feit dat relatief veel ex-voetballers op nog jonge leeftijd ernstige ziektes opliepen. Hij zocht de oorzaak vooral in doping en excessief gebruik van bepaalde medicijnen, zoals ontstekingsremmers. Clubs als Juventus bleken in de jaren '90 over een apotheek te beschikken vergelijkbaar met die van een klein ziekenhuis. Aanvoerder Alessandro Del Piero was in die tijd met zijn 'opgepompte' spieren voor velen het levende bewijs van doping in het voetbal.

Niet eenduidig

Volgens professor Chiò is er geen eenduidige verklaring voor de vele ALS-gevallen. Het kan een combinatie van factoren zijn, waarbij ook wordt gedacht aan het effect van het vele koppen, excessieve stress en bestrijdingsmiddelen die worden gebruikt voor het prepareren van de grasmatten.

In Amerika is naar dit laatste onderzoek gedaan toen drie spelers uit de Amerikaanse voetbalcompetitie kort na elkaar de ziekte opliepen. Overigens staat ALS ook bekend als de ziekte van Gehrig, genoemd naar de legendarische Amerikaanse honkbalspeler die in 1941 aan de ziekte bezweek. Er is nog te weinig hard bewijs, maar ook in andere landen wordt nu onderzoek gedaan. In Turkije heerst angst na twee recente ALS-gevallen en ook in Groot-Brittannië wil men er meer van weten sinds de dood in 2006 van Jimmy Johnstone, de legendarische midvoor van Celtic, beter bekend als 'de Vlo'.

Van de 41-jarige Paul Gascoigne wordt nu vermoed dat hij ALS heeft. De Britse tabloids onderstrepen dat hij in Italië heeft gevoetbald bij Lazio en teamgenoot was van Rino Gritto die in 1999 aan ALS overleed. Maar de sceptici zullen hier hun neus ophalen, want Gascoigne heeft van alles gedaan om zijn lichaam te vernietigen. Zij zullen aanvoeren dat alcohol een fnuikender effect moet hebben gehad dan het koppen van een bal.